

Η κρατική παρέμβαση είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο τραπεζικός κλάδος παγκοσμίως

Η μελέτη ‘Banking Banana Skins’ της PricewaterhouseCoopers και του CSFI προσδιορίζει τους μεγαλύτερους κινδύνους για τις τράπεζες

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2010 - Ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή ο τραπεζικός κλάδος δεν είναι οικονομικός, αλλά η ‘κρατική παρέμβαση’ σύμφωνα με την πρόσφατη έρευνα ‘Banking Banana Skins’ που διεξήγαγε το CSFI (Centre for the Study of Financial Innovation) σε συνεργασία με την PricewaterhouseCoopers (PwC).

Η ετήσια έρευνα για τους κινδύνους που αφορούν τις τράπεζες κατατάσσει την ‘κρατική παρέμβαση’ στην κορυφή της λίστας των 30 σημαντικών κινδύνων κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Η έρευνα βασίζεται στις απαντήσεις 450 ανώτατων στελεχών από 49 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα, στους οποίους περιλαμβάνονται εν ενεργεία τραπεζίτες καθώς και παρατηρητές των οικονομικών δεδομένων και εκπρόσωποι των ρυθμιστικών αρχών, δήλωσαν ότι η ‘πολιτικοποίηση’ των τραπεζών, που είναι αποτέλεσμα των εγγυήσεων και αναγκάων κρατικοποιήσεων, αποτελεί μέγιστο κίνδυνο για την οικονομική τους υγεία.

Τη συγκεκριμένη άποψη συμμερίζονται όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα, σε όλες τις σημαντικές τραπεζικές περιοχές, αν και για διαφορετικούς λόγους. Οι τραπεζίτες είδαν την κρατική παρέμβαση να διαστρεβλώνει τις αποφάσεις τους περί δανεισμού. Όσοι δεν είναι τραπεζίτες δήλωσαν ότι η κρατική βοήθεια ζημίωσε τις τράπεζες, ενθαρρύνοντας επικίνδυνες συμπεριφορές που αψηφούν τον κίνδυνο. Οι εκπρόσωποι των ρυθμιστικών αρχών ανησυχούσαν ότι οι κυβερνήσεις θα απέσυραν την υποστήριξη τους από τις τράπεζες, προτού καταφέρουν να ανακτήσουν την οικονομική τους ισχύ, επισπεύδοντας άλλη μία κατάρρευση.

Ποτέ δεν έχει εμφανιστεί η ‘κρατική παρέμβαση’ ως κίνδυνος στις έρευνες ‘Banana Skins’, μέσα στα 15 χρόνια που υλοποιούνται. Επίσης, η ‘κρατική παρέμβαση’ είναι στενά συνδεδεμένη με την ‘υπερβολική εποπτεία’ —που βρίσκεται στην 3^η θέση— καθώς και με την ανησυχία ότι οι τράπεζες θα ζημιωθούν από μία υπερβολική αντίδραση στην κρίση. Ο κ. David Lascelles, συντάκτης της έρευνας, δήλωσε: «Αποτελεί ειρωνεία το γεγονός ότι η κρατική παρέμβαση εμφανίζεται ως κίνδυνος, όταν οι τράπεζες ήταν αυτές που έπρεπε να σωθούν αρχικά. Υπάρχει όμως σαφώς κρίση στις σχέσεις των τραπεζών με την κοινωνία και θα περάσει πολύς καιρός μέχρι να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη. Μέχρι τότε, οι τράπεζες θα λειτουργούν με ένα οικονομικό μειονέκτημα.»

Ο κ. **Αιμίλιος Γιαννόπουλος**, Partner και Επικεφαλής των Τραπεζικών Υπηρεσιών της PwC στην Ελλάδα, σχολίασε: «Με την κρατική παρέμβαση και την υπερβολική εποπτεία από τις αρχές να εμφανίζονται Νο. 1 και Νο. 3 τραπεζικοί κίνδυνοι, δημιουργείται η ανησυχία ότι η οικονομική κρίση έχει αφήσει τις τράπεζες χωρίς την δυνατότητα να ελέγχουν το μέλλον τους. Ο ταχύς αγώνας των κυβερνήσεων σε πολλές χώρες να σώσουν τις τράπεζες από την καταστροφή μπορεί να έχει αποτρέψει την κατάρρευση του συστήματος, αλλά έχει αφήσει μια ‘πολιτικοποιημένη’ προδιάθεση προς τον τραπεζικό κλάδο. Απαιτούνται τώρα η ανάλογες κινήσεις για να μη ζημιωθεί η μακροπρόθεσμη ικανότητα των τραπεζών να επιστρέψουν τα δημόσια κεφάλαια και να αναλάβουν τον παραδοσιακό και ουσιαστικό ρόλο τους στην ευρύτερη οικονομική ανάπτυξη.»

«Η φετινή έρευνα είναι προειδοποίηση που έρχεται την κατάλληλη στιγμή, καθώς τα βήματα και οι πρωτοβουλίες των κρατικών και εποπτικών αρχών μπορούν να φέρουν απρόβλεπτες και αρνητικές συνέπειες για επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Ως εκ τούτου, η ανάγκη για εκ νέου εδραίωση της εμπιστοσύνης ανάμεσα στις τράπεζες, τις εποπτικές αρχές και την ευρύτερη κοινωνία είναι αναγκαία, περισσότερο από κάθε άλλη φορά,» συμπλήρωσε ο κ. Γιαννόπουλος.

Πολλοί από τους κινδύνους που εντοπίζονται στην έρευνα —ιδιαίτερως ο πιστωτικός κίνδυνος στη 2^η θέση— προέρχονται από την ανησυχία για τις επιπτώσεις της ύφεσης στον τραπεζικό κλάδο. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα απαισιοδοξούν για το μέλλον, καθώς φοβούνται το ενδεχόμενο να επαναληφθεί η ύφεση με ένα νέο κύμα μη-εξυπηρετούμενων δανείων που θα πλήξουν τις τράπεζες. Το κλίμα ήταν ιδιαίτερα απαισιόδοξο στην περιοχή του Ασιατικού Ειρηνικού, όπου επικρατούσε η ανησυχία για μία δεύτερη ‘φούσκα’ που θα επιφέρει την κατάρρευση της εμπιστοσύνης στις κεφαλαιαγορές.

Η έρευνα επίσης εντοπίζει την ανησυχία σχετικά με την ικανότητα των τραπεζών να διοικηθούν μόνες τους με ασφάλεια. Ως πιθανές αιτίες παρουσιάζονται η ποιότητα διαχείρισης του κινδύνου, η εταιρική διακυβέρνηση, καθώς και τα κίνητρα και οι αποδοχές των διοικήσεων.

Παρόλα αυτά, μερικοί κίνδυνοι φαίνεται να ατονούν, καθώς διαφαίνεται ότι οι οικονομίες ορισμένων χωρών αρχίζουν να βγαίνουν από την κρίση. Αρκετοί χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι —ρευστότητα, παράγωγα, spreads και μετοχές— έχουν πέσει σε σχέση με την προηγούμενη έρευνα το 2008. Εντυπωσιακή πτώση έχουν σημειώσει τα hedge funds (από τη 10^η θέση στη 19^η), καθώς η απειλή τους φαίνεται να ελαχιστοποιείται. Κίνδυνοι που φαίνεται επίσης να βρίσκονται χαμηλά στην κατάταξη είναι τα τμήματα υποστήριξης (back office) και τα συστήματα πληρωμών. Όλα απέδωσαν καλά κατά την περίοδο της κρίσης. Ο περιβαλλοντικός κίνδυνος παραμένει στην 25^η θέση παρά τις αντιπαραθέσεις που προκάλεσε η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης.

Banking Banana Skins 2010

2010	Τραπεζικός κίνδυνος	2008
1	Κρατική παρέμβαση	(-)
2	Πιστωτικός κίνδυνος	2
3	Υπερβολική εποπτεία	8
4	Μακροοικονομικές τάσεις	5
5	Ρευστότητα	1
6	Διαθεσιμότητα κεφαλαίων	(-)
7	Παράγωγα	4
8	Ποιότητα διαχείρισης κεφαλαίων	6
9	Credit Spreads (Αύξηση πιστωτικών περιθωρίων)	3
10	Μετοχές	7
11	Νομίσματα	13
12	Εταιρική διακυβέρνηση	16
13	Εμπορεύματα (Commodities)	12
14	Επιτόκια	9
15	Απάτη	11
16	Κίνητρα και οι αποδοχές των διοικήσεων	17
17	Αναπτυσσόμενες αγορές	18
18	Μεγάλη εξάρτηση από την τεχνολογία	15
19	Hedge Funds	10
20	Μη εξουσιοδοτημένες χρηματιστηριακές συναλλαγές	14
21	Απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία	23
22	Πρακτικές πωλήσεων λιανικής	20
23	Συγκρούσεις συμφερόντων	21
24	Τμήμα υποστήριξης (Back Office)	19
25	Περιβαλλοντικός κίνδυνος	25
26	Συστήματα πληρωμών	27
27	Ξέπλυμα χρήματος	24
28	Υπερβολικός ενθουσιασμός για συγχωνεύσεις	28
29	Ανεπαρκής εποπτεία	29
30	Ανταγωνισμός από νέες τράπεζες	30

Σημειώσεις για τους εκδότες

Η σειρά μελετών 'Banana Skins' προσφέρει περιοδικές ανασκοπήσεις του κινδύνου στον χρηματοοικονομικό τομέα. Όπως στον τραπεζικό κλάδο, το CSFI διεξάγει έρευνες και σχετικά με τους κινδύνους στην ασφάλιση και στη μικροοικονομία. **Για αντίτυπο της μελέτης** επικοινωνήστε με το τμήμα Marketing & Communications, κ. Μ. Λοίζου, τηλ. 210-687-4553, michael.loizou@gr.pwc.com.

Σχετικά με το Centre for the Study of Financial Innovation

Ιδρύθηκε το 1993, αποτελεί έναν ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικό οργανισμό με έδρα το Λονδίνο, που αναλαμβάνει έρευνες σχετικές με το μέλλον των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Έχει μία θυγατρική στη Νέα Υόρκη, τη New York CSFI. Το CSFI δημοσιεύει σε τακτά διαστήματα από το 1995 έρευνες. www.csfi.org.uk.

Σχετικά με την PricewaterhouseCoopers

Το παγκόσμιο δίκτυο εταιρειών PricewaterhouseCoopers (www.pwc.com) παρέχει ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, καθετοποιημένες σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, με στόχο την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης και τη συνεχή βελτίωση της αξίας του έργου που προσφέρει στους πελάτες της. Πάνω από 163.000 στελέχη στις 151 χώρες του δικτύου, μοιράζονται τις απόψεις και την εμπειρία τους, παρέχοντας λύσεις για να αναπτύξουν νέες προοπτικές και προσφέρουν πρακτικές συμβουλές.

Η επωνυμία "PricewaterhouseCoopers" αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών της PricewaterhouseCoopers International Limited, η κάθε μία από τις οποίες αποτελεί χωριστή και ανεξάρτητη νομική οντότητα. Η PricewaterhouseCoopers στην Ελλάδα είναι η μεγαλύτερη εταιρεία παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών. Διαθέτει 3 γραφεία σε Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη και απασχολεί πάνω από 800 εργαζόμενους.

Πληροφορίες για θέματα MME: Βίβιαν Τσαμαδού, Senior Manager, Marketing & Communications
PwC Business Solutions SA, τηλ: 210-687-4400, vivian.tsamadou@gr.pwc.com